

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Sen lisäksi, että alueidenkäytön suunnittelun tavoitteisiin (5 §) lisättäisiin ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen tavoitteet, voisi esittää kasvihuonekaasupäästöjen/päästöjen vähentämisen tavoitteita.

Kannatamme yhteistyövelvoitetta eräille kaupunkiseuduille (8 §) etenkin siitä näkökulmasta, että sillä voidaan edistää olemassa olevan infrastruktuurin parempaa hyödyntämistä. Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja infrastruktuurin hyödyntäminen pienentäisi rakentamisesta syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä, koska rakentamiseen käytettävien materiaalien kulutus pienenis.

Perusteluissa todetaan (s.8), että kansainväliset sopimukset sitovat Suomea hiilidioksidipäästöjen merkittävään vähentämiseen ja että ilmastonmuutos, vähähiilisyys ja resurssitehokkuus ulottuvat läpileikkaavasti yhteiskunnan kaikkeen toimintaan. Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on kyettävä siirtymään vähähiiliseen yhteiskuntaan. Rakennetussa ympäristössä muodostuu merkittävä osuus Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Siksi on kiinnitettävä huomiota muun muassa olemassa olevan infrastruktuurirakentamisen hyödyntämiseen.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

Ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuutta koskevat seikat tulisivat osaksi maakuntakaavan sisältövaatimuksia (23 §), mikä on myönteistä. Ilmastonmuutoksen hillinnän huomioon ottaminen maakuntakaavassa edellyttäisi mm. olemassa olevan infrastruktuurin tehokasta hyödyntämistä. Tämä on tärkeä huomio, sillä infrastruktuurirakentamisen päästöt aiheuttavat suurimman osan rakentamisen tuotesidonnoisista päästöistä.

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

Just Shift kannattaa sitä, että yleiskaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja infrastruktuurin hyödyntämiseen. Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja infrastruktuurin hyödyntäminen pienentäisi rakentamisesta syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä, kun infrastruktuurin rakentamiseen käytettävän materiaalin tarve vähenee.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

Asemakaavalla voidaan edesauttaa vähähiilistä ja ilmastokestävää rakentamista. Asemakaavatasolla kyetään vaikuttamaan muun muassa infrastruktuurin rakentamisesta syntyviin päästöihin sekä rakennusten materiaaleista ja purkamisesta aiheutuvaan hiilijalanjälkeen. Keskeinen ohjauskeino vähähiilisen rakentamisen edistämiseksi on hiilijalanjäljen raja-arvoasetus. Hallituksen asetusluonnoksessa esittämät uusia rakennuksia koskevat raja-arvot eivät kuitenkaan ole linjassa päästövähennystavoitteiden kanssa: raja-arvojen ohjausvaikutus on todella heikko, eikä se myöskään luo kannusteita markkinoiden kehittymiseen vähähiilisempään suuntaan. Raja-arvoja tulisi siten kiristää huomattavasti vähähiilisyyden edistämiseksi.

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

-

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

-

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Seppinen Marjaana
Just Shift (Hiilivapaa Suomi ry.)